

POSTANOWIENIE

15 marca 2024 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Maciej Kowalski

na posiedzeniu niejawnym 15 marca 2024 r. w Warszawie

w sprawie z powództwa M. Z. i T. Z.

przeciwko J. P.

o zapłatę,

na skutek skargi kasacyjnej M. Z. i T. Z.

od wyroku Sądu Apelacyjnego w Gdańsku

z 13 października 2022 r., I ACa 739/22,

1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;

**2) zasądza od M. Z. i T. Z. na rzecz
J. P. 5 400 (pięć tysięcy czterysta) złotych
kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

W skardze kasacyjnej wywiedzionej od wyroku Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z 13 października 2022 r. powodowie M. Z. i T. Z. wniesli o przyjęcie skargi do rozpoznania na podstawie art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.

Zdaniem skarżących w sprawie występują następujące istotne zagadnienia prawne polegające na rozważeniu:

1) relacji art. 51 ustawy z dnia 30 maja 2014 r. o prawach konsumenta (tekst jedn. Dz.U. z 2023 r., poz. 2759) oraz art. XLIX § 3 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 roku Przepisy wprowadzające Kodeks cywilny (Dz.U. z 1964 r., Nr 16, poz. 94, dalej: „Przepisy wprowadzające k.c.”).

2) relacji art. 310 k.p.c. umożliwiającego zabezpieczenie dowodu przed wszczęciem postępowania oraz art. 235 § 1 k.p.c. wprowadzającego zasadę bezpośredniości w postępowaniu cywilnym.

Pozwana J. P. w odpowiedzi na skargę kasacyjną wniosła o odmowę przyjęcia jej do rozpoznania i zasądzenie kosztów postępowania kasacyjnego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna została ukształtowana w przepisach kodeksu postępowania cywilnego jako nadzwyczajny środek zaskarżenia (środek prawny), nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa, jednolitości orzecznictwa oraz prawidłowej wykładni, a także w celu usunięcia z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń umożliwiający rozpoznanie sprawy w kolejnej instancji sądowej (zob. np. postanowienia SN: z 22 marca 2007 r., III CZ 16/07; z 13 czerwca 2018 r., II CSK 71/18; z 7 lipca 2022 r., I CSK 2151/22; z 28 września 2023 r. I CSK 6680/22, i z 12 stycznia 2024 r., I CSK 2817/23).

Koniecznej selekcji skarg pod kątem realizacji tego celu służy instytucja tzw. „przedsądu”, ustanowiona w art. 398⁹ k.p.c., w ramach której Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny skargi kasacyjnej. Ten etap postępowania przed Sądem Najwyższym jest ograniczony wyłącznie do zbadania przesłanek przewidzianych w art. 398⁹ § 1 pkt 1 - 4 k.p.c., nie zaś merytorycznej oceny skargi kasacyjnej. W razie wystąpienia co najmniej jednej z tych przesłanek, przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest usprawiedliwione (zob. np. postanowienie SN z 17 czerwca 2021 r., IV CSK 1/21).

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących

rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Mając powyższe na względzie podkreślić należy, że cel wymagania przewidzianego w art. 398⁴ § 2 k.p.c. może być osiągnięty jedynie przez prawidłowe powołanie i wyczerpujące uzasadnienie istnienia przesłanek o charakterze publicznoprawnym, które - zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. - będą mogły stanowić podstawę oceny skargi kasacyjnej pod kątem przyjęcia jej do rozpoznania.

Za istotne zagadnienie prawne w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. uznaje się zagadnienie dotychczas nierozstrzygnięte w orzecznictwie, a zatem takie, które cechuje się przymiotem nowości i którego wyjaśnienie może sprzyjać rozwojowi prawa (zob. np. postanowienia SN: z 21 stycznia 2022 r., I CSK 1285/22; z 24 kwietnia 2023 r., I CSK 4950/22; z 20 grudnia 2023 r., I CSK 4003/23). Powołanie się na przyczynę kasacyjną wymienioną w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. wymaga sformułowania problemu prawnego i uzasadnienia, że ma on znaczenie dla rozwoju prawa lub precedensowy charakter. Zagadnienie prawne powinno przy tym zostać oparte na konkretnych, powołanych we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania przepisach prawa, które jednocześnie pozostają w związku z podstawami wniesionego środka prawnego. Zagadnienie takie musi zostać ujęte w sposób abstrakcyjny - tak, aby jego rozstrzygnięcie mogło uzyskać ogólniejsze znaczenie, a zarazem wiązać się z rozpoznawaną sprawą. Konieczne jest także powołanie argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen przedstawionego problemu i zaprezentowanie możliwych kierunków interpretacyjnych (zob. np. postanowienia SN: z 13 lipca 2007 r., III CSK 180/07; 10 kwietnia 2014 r., IV CSK 623/13; z 16 grudnia 2021 r., V CSK 289/21; z 23 grudnia 2022 r., I CSK 3245/22; z 14 czerwca 2023 r., I CSK 1253/23; z 4 września 2023 r., I CSK 1862/23; z 31 stycznia 2024 r., I CSK 2718/23).

Ponadto zagadnienie prawne musi mieć charakter ściśle jurydyczny dający się przedstawić w sposób syntetyczny i oderwany od kontrowersji dotyczących ustaleń faktycznych lub oceny dowodów (zob. postanowienia SN: z 13 stycznia 2023 r., I CSK 1826/22, i z 26 maja 2023 r., I CSK 4904/22) oraz nie może mieć

charakteru kazuistycznego i służyć uzyskaniu przez skarżącego odpowiedzi odnośnie do kwalifikacji prawnej szczegółowych elementów podstawy faktycznej zaskarżonego orzeczenia (zob. np. postanowienia SN: z 30 kwietnia 2015 r., V CSK 598/14, i z 15 kwietnia 2021 r., I CSK 720/20).

W orzecznictwie Sądu Najwyższego wyrażono także stanowisko, że występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego w zasadzie powinno spełniać wymagania stawiane pytaniom prawnym kierowanym do Sądu Najwyższego na podstawie art. 390 § 1 k.p.c., a zatem wiązać się z poważnymi wątpliwościami, których nie można rozwiązać za pomocą powszechnie przyjętych reguł wykładni prawa (zob. np. postanowienia SN: z 9 maja 2006 r., V CSK 75/06; z 15 listopada 2023 r., I CSK 1951/23).

Analiza zaprezentowanych w skardze kasacyjnej problemów nie pozwala na przyjęcie, że podnoszone kwestie stanowią istotne zagadnienie prawne w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. Skarga powodów nie zawiera bowiem wystarczającej argumentacji jurydycznej wskazującej na występowanie odmiennych ocen przedstawionych problemów oraz na to, że przepisy dotyczące tej kwestii nie doczekały się wykładni albo niejednolita wykładnia wywołuje rozbieżności w orzecznictwie w odniesieniu do identycznych lub podobnych stanów faktycznych.

Zauważyć należy, że lakoniczne uzasadnienie powołanej przyczyny kasacyjnej nie zawiera - co jest wymagane - przedstawienia profesjonalnego wyводу, opartego na jasno sformułowanych jurydycznych argumentach, nawiązujących w miarę potrzeby do poglądów orzecznictwa i doktryny, co harmonizuje z przyjętym w postępowaniu kasacyjnym obowiązkowym zastępstwem przez adwokata lub radcę prawnego (art. 87¹ k.p.c.), które ma stanowić gwarancję profesjonalizmu i fachowości sporządzanych środków zaskarżenia (zob. postanowienie SN z 29 grudnia 2023 r., I CSK 4740/22).

Ponadto nie można przyjąć, że zagadnienia przedstawione przez skarżących odnoszą się do problemów, których wyjaśnienie byłoby konieczne dla rozstrzygnięcia sprawy, a więc pozostających w związku z podstawami skargi oraz z wiążącym Sąd Najwyższy, a ustalonym przez sąd drugiej instancji, stanem faktycznym sprawy (art. 398¹³ § 2 k.p.c.), i także w związku z podstawą prawną

stanowiącą podstawę wydania zaskarżonego wyroku (zob. postanowienie SN z 21 maja 2013 r., IV CSK 53/13).

Jak wynika z treści art. XLIX § 3 Przepisów wprowadzających k.c. dotyczy on zobowiązań powstałych przed dniem wejścia w życie Kodeksu cywilnego – to jest przed 1 stycznia 1965 r. (art. I Przepisów wprowadzających k.c.). Z ustaleń Sądu *meriti* wynika natomiast, że sporna umowa nosiła datę 20 czerwca 2013 r. Także brzmienie art. 51 ustawy z dnia 30 maja 2014 r. o prawach konsumenta nie nasuwa żadnych wątpliwości i wynika z niego jednoznacznie, że przepisów tej ustawy nie stosuje się do spornej umowy, która została zawarta zarówno przed uchwaleniem ww. ustawy, jak i wejściem jej w życie.

Kwestia dopuszczania przez sąd dowodu z opinii biegłego była już wielokrotnie wyjaśniana w orzecnictwie Sądu Najwyższego. Wskazano tam, że art. 278 § 1 k.p.c. nie nakłada na sąd obowiązku dopuszczenia dowodu z opinii biegłego, lecz określa przesłanki dopuszczenia takiego dowodu w sytuacji, gdy zgodnie z art. 6 k.c. i art. 232 zdanie pierwsze k.p.c. strona wnioskuje o jego przeprowadzenie (zob. wyrok SN z 13 stycznia 2005 r., IV CK 448/04). Zwrócona także uwagę, że ustawodawca celowo użył w art. 278 § 1 k.p.c. sformułowania "może", podkreślając stosunkowo szeroki margines swobody dla sądu rozpoznającego sprawę, który może ocenić, czy w danym wypadku zachodzi potrzeba dopuszczenia dowodu z opinii biegłego (postanowienie SN z 20 lutego 2023 r., I CSK 5561/22).

Należy także zaznaczyć, że uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazuje, że powodowie zmierzają do podważenia wiarygodności sporządzonych w postępowaniu opinii biegłych. W tym celu podnoszą, że nieuwzględniony przez Sąd dowód z opinii biegłego uzyskany na podstawie art. 310 k.p.c. jest najbardziej miarodajny.

Sąd *meriti* wyjaśnił natomiast, dlaczego oparł się w głównej mierze na opinii biegłego P. N. wskazując, że była rzeczowa, przejrzysta, jasna i w sposób nie budzący wątpliwości odnosiła się także do złożonych zarzutów.

Ocena ta odpowiadała zatem przyjętemu założeniu, że opinia biegłego podlega ocenie sądu stosownie do reguł określonych w art. 233 § 1 k.p.c.

i w ramach tej oceny sąd ustosunkowuje się do mocy przekonywującej rozumowania biegłego i logicznej poprawności wyciągniętych przez niego wniosków (zob. wyrok SN z 21 marca 2019 r., II CSK 62/18).

Zaznaczyć przy tym należy, że ta sfera uprawnień jurysdykcyjnych sądu nie może być przedmiotem zarzutów kasacyjnych, gdyż w myśl art. 398³ § 3 k.p.c., podstawą skargi kasacyjnej nie mogą być zarzuty dotyczące ustalenia faktów lub oceny dowodów, a zgodnie z art. 398¹³ § 2 k.p.c., Sąd Najwyższy jest w postępowaniu kasacyjnym związany ustaleniami faktycznymi stanowiącymi podstawę zaskarżonego orzeczenia (zob. postanowienie SN z 8 grudnia 2022 r., I CSK 5414/22).

Z tych względów, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji.

O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 98 § 1 i 3 w zw. z art. 108 § 1 w zw. z art. 398²¹ w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. przy uwzględnieniu § 2 pkt 7 w zw. z § 10 ust. 4 pkt 2 oraz § 20 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (tekst jedn. Dz. U. z 2023 r., poz. 1964).

[SOP]

[ms]